

čevljar

letnik xvii · julij 1977

7

glasilo delovne skupnosti tovarne obutve

PEKO

tržič

IZVAJANJE ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

V javni razpravi je bil predlog programa za izvajanje zakona o združenem delu. Pripravila ga je komisija, ki so jo imenovali delavski sveti. Sestavljen je bil v enotni obliki za TOZD, Samoupravno skupnost skupnih služb in delovno organizacijo kot celoto. Program so obravnavale tudi družbenopolitične organizacije, sprejeli pa so ga delavski sveti.

Program predvideva in določa aktivnosti, da bomo zakon o združenem delu kar najhitreje začeli uresničevati in ga uresničili.

Kot prvo nalogo je program predvideval, da je delavce potrebno tekoče obveščati o pripravah in aktivnostih pri izvajanju zakona o združenem delu, da bi lahko sodelovali pri pripravah ter dajali predloge za čimprilnejšo in racionalnejšo ureditev posameznih področij.

Imenovani sta komisiji za izdelavo analiz samoupravnega organiziranja, dohodkovnih odnosov in za analize upravljanja in samoupravnih aktov. Z izdelanimi analizami bomo seznanjeni v mesecu avgustu. Takrat bodo potrebne hitre akcije, da

bomo posamezna področja uskladili z zakonom o združenem delu v določenih rokih.

Prvi akt v postopku za sprejem bo pravilnik o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti, ki mora biti sprejet do 1.10.1977. Nadalje predvideva program, da bo celotno področje samoupravnega organiziranja ter dohodkovnih odnosov urejeno do konca leta, ostale samoupravne splošne akte pa bomo usklajevali v prihodnjem letu, po sprejetem programu v skladu z določili zakona o združenem delu.

Ivanka Horžen

OB TITOVH JUBILEJIH V KRAGUJEVCU

Kip dekleta s štafetno palico v višini 2,2 m je bil svečano odkrit 22. maja, na dan, ko je pred 32 leti prvič krenila na pot iz Kragujevca štafetna palica s pozdravi Titu za njegov rojstni dan. Velikemu mitingu so prisostvovali tudi delegacije iz vseh republik kot tudi tisti, ki so imeli čast, da štafeto predajo tov. Titu. Spomenik prvi štafeti je postavljen v centru mesta nasproti prodajalne PEKO.

Na rdečem marmornem podstavku so vklepane besede:

»S tega kraja, s tega izvira je krenila prva štafeta, reka mladosti in ljubezni do človeka, ki je vse naše reke zlil v reko bratstva, enotnosti in bodočnosti.«

Idejna rešitev za izdelavo tega spomenika je delo kiparja Matije Vukotića iz Beograda. Simbolizira dekle, ki je prišlo komaj iz vojne, polno moči, ponosa, ljubezni, trdnosti in neomajnosti in ki je pripravljena odločno pod vodstvom tov. Tita graditi socialistično družbo. Moderno delo je uspešna kiparska rešitev velike umetniške vrednosti.

Josip Broz Tito

Beograd, 26. maj 1977.

Dragi drugovi,

Najsrdičnije vam zahvaljujem na toplim čestitkami i dobrim željama koje ste mi uputili povodom 85. rođendana i 40. godišnjice stupanja na čelo Partije.

TITO

Tovariš Tito delavcem Peka

Prostor v tem delu mesta oziroma okolica spomenika bo lepo urejena in bo primeren kotiček za zbiranje mladih.

S postavitvijo spomenika se je Kragujevac dostojno pridružil proslavi dvojnega jubileja tov. Tita: 40-letnice prihoda tov. Tita na čelo partije in njegovega 85-rojstnega dne.

TITU — KRAGUJEVAC

»Modra knjiga« s 15.000 podpisov Kragujevčanov je s prvo štafeto predana tov. Titu za njegov

53 rojstni dan. Ker je bilo težko nositi knjigo, je profesor Josip Prohaska prišel na idejo, da bi napravili štafetno palico in ki so jo izdelali delavci Vojnotehničnega zavoda.

Prvi nosilci štafete so bili športniki, 14 po številu. Vsak je imel na prsih po eno črko. Iz teh črk je bil sestavljen napis:

»TITU KRAGUJEVAC«

Dragoslav Petrović

S tega mesta izpred trgovine Peko je pred 32 leti mladina Kragujevca ponesla prvo štafeto Titu za rojstni dan.

POVEČANJE PRODUKTIVNOSTI DELA — TRAJNA AKCIJA

Predsedstvo Zveze sindikatov Jugoslavije je koncem aprila tega leta potrdilo osnovne smernice delovanja sindikatov v akciji za povečanje produktivnosti. Omenjena akcija, za katero je dal pobudo Izvršni svet SOJ že v oktobru leta 1975, je nalezela na pozitiven odmev v celotni sindikalni organizaciji kot tudi v organizacijah združenega dela. Prepričan sem, da ni osnovne organizacije združenega dela, ki v tem času v svoj dnevni red ni postavila vprašanja povečanja produktivnosti dela oziroma, da ni razpravljala o iskanju rešitev, ki bi prinesle boljše rezultate.

Medtem so v naši praksi prišle do izraza tudi nekatere negativne slabosti, ki se jih že dalj časa ne moremo znebiti. Predvsem naj omenim različne rezerve, ki jih pomanjkljivo izkoriščamo in aktivnost v tej smeri izvajamo največkrat kampanjsko. Prav zaradi tega, ker se pogosto zadovoljimo z delno ali polovično rešitvijo, se

doseženi rezultati ne morejo pokazati v pravi luči.

Predsedstvo Zveze sindikatov bo kot doslej, tako tudi v bodoče insistiralo na obvladovanju težav z razvojem samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v združenem delu na osnovi Ustave in Zakona o združenem delu. S tem namenom je predsedstvo osvojilo naslednje smernice delovanja sindikalnih organizacij za naslednje obdobje, ki so zajete v:

— nadaljnji obdelavi ustvarjanja dohodka v TOZD in dohodkovne povezave na tej osnovi, združevanja sredstev in dela. Predvsem je tu poudarek na praktični obdelavi in uporabi kriterijev o ustvarjanju in delitvi dohodka v TOZD,

— obravnavi osnov in kriterijev delitve dohodka v TOZD kot tudi osnovnih meril in delitvi sredstev za osebne dohodke, kjer je potrebno v zvezi s tem najti možnosti za povečanje produktivnosti dela, dohodka in uspešnosti v gospodarjenju,

— inovatorski dejavnosti, ki je regulirana in organizirana s samoupravnimi akti v relativno majhnem številu TOZD,

— racionalnejšem gospodarjenju z dosežki minulega dela, ker nobeno povečanje fizičnih naporov ne more nadomestiti izgub zaradi razsipnosti in neracionalnosti v gospodarjenju z rezultati minulega dela,

— načrtovanju, ki ima vse večji pomen v programiranju rasti dohodkov, dohodkovni povezavi in na tej osnovi tudi samoupravnega združevanja dela in sredstev,

— organizaciji dela, ker so tu skrite še zelo pomembne rezerve za porast produktivnosti dela.

Poleg naštetih je ena izmed pomembnih nalog sindikalnih organizacij še angažiranje v uporabi vzporednih pokazateljev, kako naj bi se rezultati poslovanja na čimbolj dostopen način približali delavcem.

(Veče Saveza sindikata Jugoslavije)

NAŠI KOOPERANTI »IVANČICA« IVANEC

Čevljarji v Ivancu v bližini Varaždina so se združili leta 1946 in osnovali čevljarstvo zadrugo »Ivančica«, ki je od prvih šestih delavcev narasla na 80. Od leta 1946 naprej je bil razvoj podjetja počasen toda vztrajen. V času rasti je bilo nekaj težav z razvojem vendar so delavci vztrajali in tako uspevali vsa leta s trdim delom in z majhnim zaslužkom obdržati podjetje, da ni prišlo do krize. Proizvodnja se je začela v hiši, bivši gostilni. V začetku proizvodnje je prostor za zelo majhno število delavcev ustrezal delovnim pogojem. Vendar so se s povečano proizvodnjo in s povečano delovno silo prostori tako natrpali, da je bilo delo v teh prostorih nemogoče. Tako so razširili proizvodne prostore in zgradili dodatne prostore v leseni baraki in nato še v nizkih in majhnih gostinskih prostorih, ki pa vsi skupaj niso ustrezali industrijski proizvodnji.

Proizvodnja v »Ivančici« je usmerjena v izdelavo zgornjih delov obutve. V tem podjetju so izdelovali zgornje dele za več proizvajalcev gotove obutve v Sloveniji, SR Hrvatski in tujini. Leta 1972 so se oglašili v »Peku« in povprašali za eventuelne potrebe izdelave zgornjih delov. V

tem letu trenutno nismo imeli večjih potreb v izdelavi zgornjih delov in zaradi tega v tem letu ni prišlo do sodelovanja. Do tega pa je prišlo leta 1974. V »Ivančici« so začeli izdelovati zgornje dele obutve za proizvodnjo v »Peku«. Začetno sodelovanje je bilo skromno, vendar je bila kvaliteta izdelkov zadovoljiva in izdelana v predvidenih rokih. Zaradi tega se je sodelovanje povečalo s povečano proizvodno količino izdelave zgornjih delov. V naši montaži ni bilo večjih pripomb na izdelke »Ivančice«. Zaradi tega je proizvodnja v letu 1976 narasla na 500 parov dnevno. Od aprila 1977 pa je celotna proizvodna tovarne »Ivančica« planirana iz programa »Peko«. Povečana proizvodnja je nastala zaradi organiziranja novega proizvodnega oddelka 524 v Peku.

V letu 1976 so se v »Ivančici« odločili za gradnjo nove tovarne in si zagotovili finančna sredstva za proizvodne prostore in za opremo. Z velikimi napori, pri izgradnji tovarne so se morali delavci odrekati tudi delu svojega osebnega dohodka tako, da je investicija lahko normalno potekala. V stari stavbi so imeli skupno 353 m² ali 219 m² proizvodnega prostora. Strojne opreme so

imeli 40 % izposojene od različnih drugih proizvajalcev. Delavci v »Ivančici« so pretežno mladi, saj je poprečna starost manj kot 25 let. Prav zaradi tega je pričakovati, da ima tovarna najboljše pogoje za rast produktivnosti in za doseg boljših rezultatov. Nova tovarna je bila zgrajena v začetku aprila 1977 in ima skupno 1368 m² delovnega prostora. Koncem aprila pa se je začelo poizkusno obratovanje. Bilo je veliko težav v poizkusni proizvodnji, za kar je bilo nujno, da smo nudili vso pomoč pri montaži strojev in uvajanju delavcev na nove stroje. Uradna otvoritev je bila 25. maja in ostočasno tudi centralna proslava občine Ivanec v počastitev 85. rojstnega dneva tovariša Tita in 40 let njegovega vodstva KP Jugoslavije. Svečanosti so se udeležili družbenopolitični delavci SR Hrvatske in predstavniki občine Ivanec, čevljarstevnih tovarn, občine Tržič in tovarne obutve »Peko«. V svečanem govoru je bilo veliko poudarka na sodelovanju tovarne obutve »Peko« in »Ivančice« Ivanec in želja po uspešnem napredku obeh partnerjev. Nagovorom je sledil kulturni program in ogled novih prostorov.

Anton Simončič, ing. org. dela

ZLATI JUBILEJ TRŽIŠKE GODBE

»50-letnica obstoja pihalnega orkestra je že sama po sebi tako lep praznik, da ga ni treba krasiti z leporečji! Prav pa je, da se ob čestitki k tako lepemu jubileju spomnimo nekdanjih in sedanjih članov in dirigentov orkestra, ki so velik del svojih življenj — ne le prostega časa — posvetili godbi in odpovedali marsičemu zato, da je godba lahko igrala po soncu in dežju, po vročini in po mrazu. Prav vsi zaslužijo priznanje za upornost in trdoživost, s katero so omogočili orkestru, da je ves čas obstajal — tudi v kritičnih trenutkih, ko so druge oblike kulturnega delovanja zaradi tempa sodobnega življenja, zaradi najrazličnejših vzrokov zamrle ali obstajale na papirju.

50-letnico slavi godba pomlajena z novimi člani, kar gotovo vzbuja upanje, da ji je zagotovljena prihodnost. Še posebej pa razveseljujejo nenehen kvalitetni vzpon v zadnjih nekaj letih, ki jo uvršča med najboljše amaterske godbe pri nas.

Počaščen sem in vesel, da lahko v imenu pokrovitelja delovne skupnosti Tovarne obutve »Peko« Tržič tako uspešnemu orkestru čestitam k jubileju in mu zaželim še veliko uspehov pri nastopanju, vsem članom pa veliko zadovoljstva in kulturnega užitka ob igranju,« je dejal direktor Janez Bedina ob zlatem jubileju pihalne godbe Tržič.

Tržiška pihalna godba slavi letos svoj zlati jubilej — 50 letnico uspešnega delovanja. Leta 1927 so se pri Grosovem Jožetu začeli zbirati prvi organizatorji te zanimive godbene skupine. Prve trobente, čineli in klarineti so bili češke izdelave Lindel. Godbo je vodil Rudi Ahačič. Večina godbenikov je bilo čevljarjev. Prvi javni nastop

je imela godba 1. maja 1928, kjer so zaigrali »Banoski marš«.

Vseh 50 let je bila godba aktivna. Danes šteje 42 članov, ki vneta nadaljujejo tradicijo prvih organizatorjev, za prizadevnost so prejeli lani najvišje občinsko kulturno priznanje — Kurnikovo nagrado.

Tržiška pihalna godba v današnjem sestavu

1. JUNIJ 1924 V TRBOVLJAH

Občani občine Trbovlje praznujejo 1. junija vsako leto svoj občinski praznik — spomin na spopad delavstva s fašistično organizacijo ORJUNA (organizacija jugoslovanskih nacionalistov).

Po zgledu fašističnega gibanja v Italiji, si je po letu 1921 veliko srbska buržuazija tudi v Jugoslaviji hotela organizirati oborožene sile za dušitve delavskega in nacionalnega gibanja. Po vsej državi so ustanovili posebne fašistične organizacije. Največja pa je bila ORJUNA. Napadali so delavske domove in strahovali pristaše revolucionarnega gibanja. Takratna buržuazija je v letih 1923—1924 organizirala nove ofenzive in napade Orjunašev na delavce in delavske centre.

1. junija 1924. leta je Orjuna uprizorila enega svojih največjih terorističnih pohodov z namenom, da bo v Trbovljah znani trdnjavi komunizma razvila svoj prapor in s tem izzvala delavski razred. V tem času so vsi tokratni časopisi veliko pisali o tem pohodu.

Partijske in skojevske organizacije v revirjih, pa so po navodilih partijskega komiteja KPJ za Slovenijo organizirale oborožen odpor. »Zob za zob« je bilo geslo ljudi, ki so se tega dne uprli fašistom. Na glavni cesti nad Rudarskim domom, so delavci pričakali Orjunaše, kjer se je razvil tudi boj in kjer so padle tudi žrtve. Med tem bojem pa je fašistična roka zažgala tudi Rudarski dom. Kmalu za tem pa je bil zatrt in ustavljen pohod fašistične Orjune.

Kmalu po tem spopadu se je mnogo udeležencev, delavcev znašlo v Celjskem zaporu. Kajti Pašič Pribičevićeva vlada je podpirala fašistično Orjuno in zato je mnogo udeležencev tega odpora aretirala in jih obsodila komunistične dejavnosti. Obtoženi komunisti so na sodnem procesu priznali svoje komunistično prepričanje, hkrati pa zanikali po navodilih KPS kakršnokoli uporabo orožja pri spopadu. Ker pa v Trbovljah ni bilo nikogar, ki bi pričal zoper obtožence, so-

dišče ni imelo dokazov za obsodbo, ki se je končala z zmago obtoženih.

Danes po tolikem času nas na 1. junij 1924 spominja še Rudarski dom, ter velik spomenik orjune pri revirskem muzeju NOB. Vsako leto 1. junija pa se vršijo proslave v spomin na dan, ko je fašistična organizacija doživela zlom v gnezdu komunističnega gibanja v Trbovljah.

Iz takratnega trga se je Trbovlje razvilo v mesto s preko 20 tisoč prebivalci. Majhno kmetijstvo in rudnik pa so zamenjale številne tovarne in manjše delavnice. Trbovlje je znano predvsem kot industrijsko mesto. Osem tovarnenenahno proizva in svoje izdelke prodaja doma in tujini. Predvsem so tu znani investicijski biroji IBT, strojna tovarna STT in pa seveda rudnik. No, tudi na kulturnem področju ne zaostajamo, saj imamo več pevskih zborov, dramskih skupin, ter seveda najbolj znano delavsko godbo.

Silvo Andrejaš

USPEL KONCERT

Ob praznovanju desetletnice kvinteta bratov Zupan je bil pretekli mesec v osnovni šoli heroja Bračiča v Bistrici koncert omenjenega kvinteta s sodelovanjem komornega zbora naše tovarne in solista baritonista Miha Plajbesa. Koncert je bil po mnenju strokovnjakov na izredno visoki umetniški ravni in je zelo uspel.

V premajhni avli smo poslušalci navdušeno sprejeli in pozdravili z dolgoletnimi aplavzi izvajanje jubilatov, komornega zbora in solista. Vsaka posamezna pesem in nastop kot celota so se globoko vtisnili v naša srca, bilo je pravo kulturno doživetje, ki jih v Tržiču pogrešamo. Za uspel koncert in še posebej za desetletnico uspešnega nastopanja kvinteta bratov Zupan

iskrene čestitke, z željo, da se še velikokrat srečamo na kulturnih prireditvah.

Na koncertu je predstavnik Zveze kulturnih organizacij Slovenije tov. Tone Lotrič izročil kvintetu bratov Zupan bronaste Galusove značke kot priznanje za uspešno preteklo delo, ki naj bo po njegovih besedah tudi spodbuda za v prihodnje. Čestitkam so se pridružili tudi predstavniki družbenopolitičnega in kulturnega življenja naše občine.

V želji, da bi delovnemu človeku približali kulturo smo lani v Sloveniji uspešno izvedli akcijo ČLOVEK, DELO, KULTURA, v kateri smo se zavezali, da bomo spodbujali kulturna snovanja in interes človeka za kulturo. Pokroviteljstvo nad komornim zborom in njegovim

jedrom kvintetom bratov Zupan, ki so ga sprejeli naši samoupravni organi je gotovo ena najuspešnejših poti, ki vodijo dvigu kulturne ravni najširših množic delovnih ljudi.

Ob tem pa ugotavljam, da moramo za uživanje kulturnih dobrin v domačem kraju dvakrat seči v žep, prvič s prispevki iz osebnih dohodkov za kulturno interesno skupnost in nato še enkrat iz sklada skupne porabe ob prevzemu pokroviteljstva. Razdelitev med občinsko in republiško kulturno skupnostjo je zelo pičila za prvo in prav gotovo presega naše stvarne možnosti v profesionalizaciji kulture v središčih in še posebej megalomanskih načrtih novih kulturnih objektov.

Božidar Meglič

NEPLAČANA REALIZACIJA

Pri ugotavljanju in prikazovanju doseženega poslovnega rezultata govorimo o plačani in fakturirani realizaciji ter neplačani realizaciji, ki je razlika med prej omenjenima. Zakon o ugotavljanju celotnega dohodka predpisuje, da se z letom 1976 ugotavlja celotni dohodek na podlagi plačane realizacije, s tem sestavkom pa želimo na kratko obrazložiti te kategorije, ter omeniti glavne vzroke, ki vplivajo na višino neplačane realizacije.

Pred letom 1976 se je rezultat poslovanja ugotavljal na osnovi fakturirane realizacije, oziroma prikazan dosežen dohodek je izhajal od prodanih in plačanih izdelkov pa tudi iz tistih za katere smo jih sicer prodali pa še niso bili plačani, izdan je bil le račun. V letu 1976 smo prešli na ugotavljanje rezultata po plačani realizaciji, torej prikazan dohodek izhaja samo iz proizvodov, ki so bili prodani in tudi plačani. To pomeni, da je v prehodnem letu prikazan rezultat slabši, saj je vedno delna količina proizvodov sicer prodana pa še ne plačana, poleg tega pa je bilo potrebno pokriti tudi stroške, ki so nastali pri proizvodnji izdelkov, kateri niso bili plačani. Zakonodajalec je to »ostro« določilo v naslednjem obdobju

omilil, tako, da so se omenjeni stroški prenesli v zalogo.

Tako je torej v prehodnem obdobju, v naslednjih obdobjih pa je dosežen dohodek po fakturirani in plačani realizaciji enak, če je neplačana realizacija konec obdobja enaka neplačani v začetku obdobja, če pa je različna, pa to vpliva na prikazan rezultat tako pozitivno kot tudi negativno.

V naši delovni organizaciji smo pri rezultatu prvega tromesečja ugotovili, da je neplačana realizacija konec obdobja precej večja kot je bila v začetku obdobja (po ZR 1976), kar je seveda vplivalo na slabši rezultat. Glavni vzrok nihanj v višini neplačane realizacije je naš sezonski značaj prodaje. Predvsem v pogledu izvoza je tega največ v prvem in tretjem četrtletju, kar sicer vpliva na višino realizacije, ne pa bistveno na sam rezultat poslovanja. Na rezultat poslovanja predvsem vpliva višina prodaje domačim kupcem, katero kupci do konca obdobja niso plačali z denarjem ali menico. Omenjena prodaja se nato še deli na tisto, katero so kupci v prvih petnajstih dneh naslednjega obdobja plačali ter pomeni to samo izpad razlike med pro-

dajno ceno in stroški v poslovnem rezultatu. Vrednost prodaje, katera pa ni bila v teh petnajstih dneh plačana pa v celotni višini pomeni izpad dohodka in tudi ostanka dohodka. Prav ta del prodaje je bil ob koncu marca večji kot decembra 1976, kar je tudi delno vezano na sezonski značaj.

Pri tem si lahko postavimo še vprašanje, zakaj kupec ni plačal, če je to dolžan storiti v petnajstih dneh. Vzrok temu je čas transporta in sprejem blaga pri kupcu, kateri je nastopil šele v naslednjem obdobju (mesecu) in tako je rok plačila kasneje kot petnajstega. V bodoče je za take primere predvideno, v kolikor prodajalec razpolaga z dokumentacijo o datumu sprejema blaga, da se tudi to blago prenese na zalogo blaga na poti pri prodajalcu, kar seveda pomeni izpad dohodka zopet samo za razliko med prodajno ceno in stroški.

Na koncu omenim še to, da izpadli dohodek zaradi neplačane realizacije ni nekaj izgubljenega, pač pa se ta dohodek časovno kasneje ugotavlja, to je v naslednjem obročnem obdobju.

Franč Grašič

DAN SOLIDARNOSTI

26. julij je dan solidarnosti narodov in narodnosti Jugoslavije, kot trajni pomnik katastrofalnega potresa v Skopju 1963. leta in solidarnosti ter humanosti, ki so jo ob tem pokazali vsi delovni ljudje naše države. S tem dnem se začne tudi teden solidarnosti, ki traja do 1. avgusta.

Narodi in narodnosti Jugoslavije so že mnogokrat izpričali humanost in solidarnost. Kraj vsake elementarne ali druge nesreče je v kratkem času postal Jugoslavija v malem. Pomoč ponesrečenim je pritekala od vsehovsod, vendar pogosto neorganizirano in ne vedno ob pravem

času. Pri naših narodih izhaja solidarnost iz moralnih, socialnih in humanih principov. Če upoštevamo, da je tudi majhna pomoč v pravem času vredna veliko več od velike pomoči, ki pride z zamudo, so 1. 1974 republike in pokrajine podpisale družbeni dogovor o zbiranju solidarnostnih sredstev za odpravljanje posledic elementarnih nesreč.

S tem dogovorom je naša skupnost postala prvič sposobna, da na samoupravnih temeljih uresničuje načelo o medsebojni solidarnosti in zagotavlja sredstva za odpravljanje posledic elementarnih katastrof.

Sredstva, ki so zagotovljena na podlagi zakonitih predpisov republik in pokrajin, še zdaleč ne morejo nadomestiti škode, ki nam jo skoraj vsako leto povzročijo potresi, povodnji.

Tudi letos bodo na dan solidarnosti prišle v prodajo znamkice, ki bodo obvezne za vse poštne pošiljke, skozi vse leto pa se zbirajo prispevki solidarnosti v znesku enodnevnega zaslužka. Zbrana sredstva gredo v solidarnostni sklad, ki ga ni mogoče uporabiti za nič drugega kot za pomoč ponesrečenim.

SM

PARADA MLADOSTI V LUDBREGU

22. maja je bila v Ludbregu parada ob Dnevu mladosti in rojstnem dnevu tov. Tita. Sodelovali so pionirji, mladina, delovne organizacije, športne organizacije, Avto-moto društvo in kolektiv TOZD »Budučnost« iz Ludbrega.

Letos je bilo posebno slovesno, ker slavimo 40. obletnico prihoda tov. Tita na čelo Partije.

Druženopolitične organizacije TOZD Budućnost so sklenile da bo tudi delovni kolektiv omenjene TOZD sodeloval v paradi Mladosti. V zvezi s tem smo prevzeli konkretne zadolžitve, da bi organizacija čimbolj uspela. V teh pripravah so neposredno sodelovali:

— Novak Marijan in Valek Dragutin pri formiranju enot TO,

— Kišiček Štefica in Dorčić Ivan pri formiranju enot CZ,

— Forstner Božica pri izbiri ekipe za ženski nogomet,

— Jelaković Antun, Grgec Đuro in Blagaj Franjo pri formiranju kegljaške ekipe,

— Turek Biserka in Hrženjak Branka za sodelovanje mladine,

— Katana Milan in Orban Stjepan pri formiranju nogometne ekipe,

— Zlatar Darko za formiranje odreda PEKO,

— Letina Biserka in Gložinić Marija za formiranje ekipe Aktiva žena,

— Ivanuša Stjepan zadolžen za formiranje ekip predstavnikov delovnih enot,

— Krušelj Ignac in Jemrić Franjo, zadolženi za dekoracijo kamionov,

— Perić Irena zadolžena za pisanje parol.

Nogometna in kegljaška ekipa v paradni povorki

V pripravah za parado so sodelovali tudi vodje sektorjev, Repić Franjo kot vodja TOZD ter predsedniki druženopolitičnih organizacij.

Ker so bile izvedene vse obsežne priprave je uspelo, da je v paradi sodelovalo okrog 170 de-

lavcev. V celotni paradi je bila naša TOZD najštevilnejša in lepo okrašena s parolami in zastavami.

Po končani paradi ob Dnevu mladosti je bila na nogometnem igrišču NK »Podravina« v Ludbregu prireditev ob sodelovanju učencev osnovnih šol. Izvedena je bila tudi demonstracija »Male šole letalstva«, atletska tekmovanje, padalski skoki, kot tudi tekmovanja v drugih športnih disciplinah.

Nekaj posebnega je bila nogometna tekma ženskih ekip »PEKO TOZD Budućnost« in učenec os. šole v Ludbregu. Ob dobri tekmi in burnimi aplavzi gledalcev se je tekma miroljubno končala z rezultatom 1:1. Po končani tekmi so gledalci obe ekipi nagradili z aplavzom za »fer« in športno igro.

Ta dan bo ostal v lepem spominu vseh prebivalcev občine Ludbreg saj smo proslavili kot še nikoli doslej. Velik delež v sodelovanju pri organizaciji proslave so imeli delavci TOZD »Peko — Budućnost«.

S takimi in podobnimi manifestacijami delavci TOZD »Budučnosti« izražajo svojo pripadnost samoupravni socialistični skupnosti Jugoslaviji in s tem tudi svoj delež v afirmaciji TOZD Budućnost in organizacije združenega dela PEKO tovarne obutve Tržič kot celote.

Udeleženci parade na poti od tovarne do zbirnega mesta

Jemrić Franjo

VARNOSTNI UKREPI PRED ZASTRUPITVAMI DOMA

Vsako leto porabimo v gospodinjstvu na stotine milijonov dinarjev za razna farmacevtska sredstva proti nevarnostim, za masažo in proti bolečinam, aspirine itd., itd., za šampone, detergente za pranje perila in posode, detergente za čiščenje poda in čiščenje parketa, pohištva, kreme za čiščenje čevljev in tako dalje.

Nobeno od navedenih sredstev pa ne nosi oznake »mrtvaške glave« kot znak oziroma označitev za strupeno snov, ali pa nalepke z napisom STRUP. Te in še stotine drugih raznovrstnih preparatov in sredstev, ki so neogibno potrebni v sodobnem gospodinjstvu so vsako leto vzroki številnim primerom zastrupitev, od katerih skoraj polovica odpade na otroke v starosti do petih let.

Napravimo majhen poskus inventarja v naših shrambah, omaricah, policah ali podobnih prostorih, kjer čuvamo razna zdravila, tablete in

kapljice, pa tudi pribor za čiščenje predmetov kot smo opisali zgoraj. NO, ČE BI JIH ODSTRANILI, in vrgli proč, kaj bi se zgodilo? Napravili bi, brez dvoma, korak nazaj, vračali bi se v primitivno stanje, kajti navedeni proizvodi in sredstva so zelo koristna, in nekatera od njih celo nujno potrebna! Toda, nesreče in zdravstvene okvare, ki lahko nastanejo v posredni ali neposredni zvezi z njimi, terjajo od nas, da se naučimo, kako sredstva zadržati v svoji bližini, in se pri tem ne izpostavljam nevarnostim, ki groze ne samo otrokom, marveč tudi odraslim.

Ali se lahko naučimo in prilagodimo zahtevam varnosti in ogroženosti omilimo, če sredstev ne odstranimo?

TO JE MOGOČE!

Strokovnjaki trdijo na podlagi ugotovitev o nesrečah v gospodinjstvu in o zdravstvenih okvarah, da bi kar 95 % primerov nesreč in zastrupi-

tev lahko preprečili, če bi se ljudje zavedali grožnje in nevarnosti in se tudi vedli previdno. Ve se, da se mnogi ljudje izpostavljajo nevarnosti predvsem zato, ker ne poznajo varstva, ker ne poznajo tudi najenostavnejših varnostnih ukrepov, s katerimi bi preprečili nesreče in poškodbe, in se raje zanašajo na svojo srečo, namesto da bi bili pozorni. Preprečevanju se izmikajo vse dotle, dokler se ne pripeti nesreča ali poškodba ali pa materialna škoda.

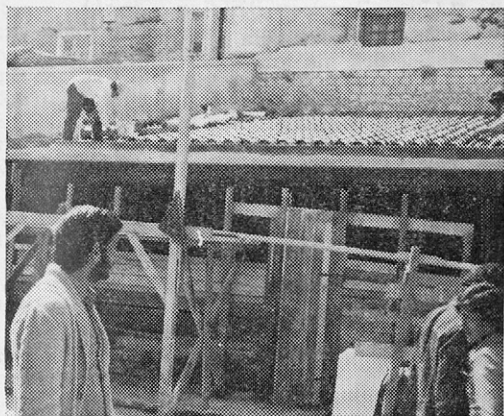
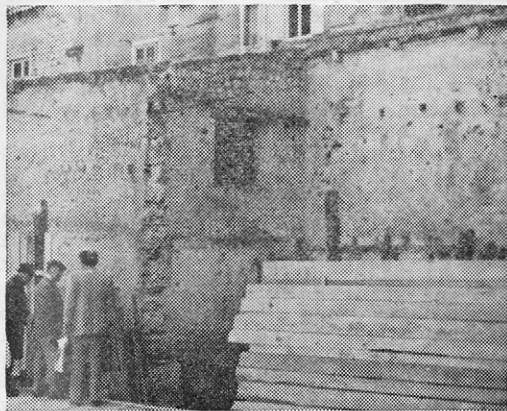
KAKO IN ZAKAJ

Poglejmo na nekaterih primerih kako in zakaj je prišlo do zastrupitev!

KAKO: Mati je pomotoma, slučajno, pomešala borovo kislino v hrano za svojega otroka...

ZAKAJ: Zato, ker je kislino imela na isti polici kot so tudi drugi prehrabeni proizvodi, iz katerih je pripravljala hrano za svojo družino.

SPLIT II — NAŠA NOVA PRODAJALNA

Potreba po drugi prodajalni v Splitu se je pokazala že pred desetimi leti, saj so rezultati prodajalne Split I (kljub zelo neugodnim prostorom) kazali na to, da vse možnosti v Splitu še niso izkoriščene.

Ob iskanju nove lokacije pa smo naleteli na problem, ki je specifičen za Split: prostih lokacij v okviru Dioklecijanove palače ni ali pa so premajhne za normalno prodajo. Zato smo se odločili za lokacijo ob srednjeveškem zidovju: ta lokacija sicer ni v strogem mestnem jedru, je pa zato ob glavni severni komunikaciji, ki vodi pešca v jedro mesta.

Po izvršenem nakupu prostora (podrtije) smo se leta dolgo trudili, da pridobimo soglasja urbanistov in Zavoda za spomeniško varstvo. Rezultat intenzivnega prizadevanja Referata za investicije se je pokazal šele spomladi 77, ko smo dobili gradbeno dovoljenje.

Vendar se s pridobitvijo gradbenega dovoljenja težave niso končale: postavljeni smo bili pred dilemo, kdo naj izvaja gradbena dela? Ali splitsko podjetje, ki »pozna teren«, ali pa naš stalni kooperant »Tehnobeograd« iz Beograda. Investicijska komisija se je odločila za Tehnobeograd z obrazložitvijo, da je za Peko najvažnejši rok izgradnje, ki se ga je Tehnobeograd doslej vedno do dneva točno držal.

Tehnobeograd je opravičil zaupanje: v šestdesetih (60) koledarskih dneh je obstoječi objekt (ruševine) odstranil, naredil izkop za klet objekta ter zgradil nov objekt.

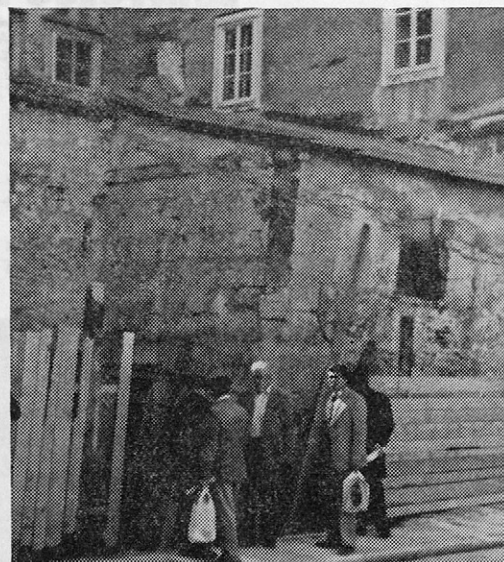
Opis objekta:

Površina — klet skladišče 100 m²
— prodajni prostor 100 m²

Prodajalna je torej »kompletna, to je z glavnim skladiščem, priročnimi skladišči in velikim prodajnim prostorom ter kot taka je po izjavi predstavnika Spomeniškega varstva tudi edina v ožjem centru mesta.

Dovolimo si, da na zaključku tega opisa posebej pohvalimo in damo priznanje tov. Homanu, ki je s svojo zagnanostjo in izredno delovno moralo največ prispeval k temu, da je Peko povečal prodajno mrežo za to lepo in veliko prodajalno.

Biro

Gradnja poslovalnice Split II

KAKO: Štiriletna deklica je pojedla 43 tablet aspirina ...

ZAKAJ: Zato, ker so bili aspirini razmetani v predalu vseprek in niso bili v originalni škatlici marveč v škatlici za bonbone. Otrok je mislil, da so v tej škatli bonboni in jih je jedel dokler ...

KAKO: Mož je ponoči vstal, da bi vzel sirup proti kašlju; popil pa je sredstvo za čiščenje laka z nohtov.

ZAKAJ: V temi je posegel po sirupu, ker je mislil, da je na tistem mestu kot vedno. Namesto sirupa pa je zagrabil za stekleničko, v kateri je bila tekočina za čiščenje laka. Stekleničke so si bile zelo podobne, pa je prišlo do zamenjave.

KAJ LAHKO VEMO IZ NAŠE PRAKSE

Če opazujemo dogajanje doma, v družini, privedemo kmalu do ugotovitve, da je največ zastrupitev otrok, zlasti majhnih, niso pa izjeme tudi odrasli, ki zaradi določenega nerada in površnosti primejo za strup namesto za sredstva, ki jih trenutno rabijo.

OTROCI jedo vse, kar jim pride pod roko in tudi popijejo ali pokušajo, ker v svoji glavi mislijo, da se da z vsem posladkati. Jedo kremo za čevlje, za odrasle ni okusna, za majhne otroke pa je pogost primer radovednosti. Da, bili so primeri, ko so otroci pojedli kremo za čiščenje čevljev kot bi bila puding iz čokolade. Tudi pijejo! Pili so črnilo, aceton, lak, alkohol, špirit, kolonjsko vodo, olje za mazanje otrok, parafinsko ali mandeljno olje, kapljice proti zobobolu, kapljice za oči itd. In tudi ližejo, npr. kroglice proti moljem, svinčnike, barve, dezinfekcijska sredstva, dezodoranse itd.

OTROK, ki je shodil, se prične vzpenjati in plaziti prej kot to lahko opazite. Zato je tak majhen otrok veliko bolj izpostavljen nevarnostim, ker lahko strupene snovi, do katerih doslej ni mogel priti, naenkrat doseže in odkriva nove tajnosti življenja. Otrok, star pod enim letom, je še najmanj izpostavljen ogroženostim in nevarnostim, saj še ne more daleč poseči; enoletni

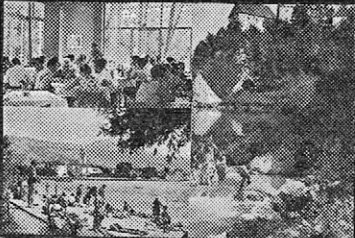
otrok lahko že sam hodi, toda vzpenjati se še ne more.

KUHINJA in tudi **KOPALNICA** sta doma zelo nevarna prostora, saj podatki kažejo, da se do ca. 40 % zastrupljenj pripeti prav v kuhinjah. Nevarni protrosori glede zastrupljenj so tudi spalne sobe, v katerih ljudje drže oziroma hranijo razne medikamentne proti glavobolu in nespečnosti. Tu je zastrupitev okoli 20 %, v dnevnih sobah pa še nadalje okroglo 10 %. V kopalnicah je zastrupljenj nad 10 %, dodatno pa so v tem prostoru še mnogi padci zaradi politih in z raznimi detergenti in drugimi mastnimi snovmi onesnaženih tal.

MNOGO KEMIČNIH IN FARMACEVTSKIH PROIZVODOV je med sredstvi, ki jih navadno uporabljamo v domačem gospodinjstvu lahko strupenih, vendar nimajo oznake nevarnosti na etiketi zaradi potrebnega opozorila pri uporabi. Če niste povsem prepričani, da je določeni proizvod nevaren in da ogroža, potem morate z njim

(Nadaljevanje na 6. strani)

NAGRADNA KRIŽANKA

		VELIKA KAMNITA G.MOTA VRSTA KROŽNEGA DVIGALA KANARČEK	P			E			N			T	
SUŽIJA V SULTANOVEM HAREMU	TAPETNIŠKO BLAGO	OSTEREC LIDIJA							JEZERO V SZ PRI MESTU ARALSK				
BLAZINJAK ZOFJA					OBLIKA IMENA TOMAZA OBRAZ ZA MALICO				PRITOK BALKANSKEGA JEZERA OLJUNA ISOVAZNICA RASTLINA ČELEZA				
ZNALJA FRANČIŠKA PEVKA POPEVIK	D				STAJERSKA PETROPOLA NADA ROZMAN								
ANGELA PINOZA					VRSTA TROBILA, ROG								
LUDVIGER EMIL					BELI MESTO (LIEPER) STARIKOVSKI STENOGRAFI								
OTOK PRI MOLATU					22 IN 3 ČRKA PRESEROV PESEM								
REKA V GRŠKEM PODZEMLJU	S				ZARJA, ZORA ALJA (LJUBOVNA)				VEENIK FR. FILMS. IGRAVKA MARIE-JOSE				
SESTAVINA ROGOV, ROŽEVINA					KRAJ BLIZU STUTTGARTA IVANKA NOVAK				SULTANOV UKAZ V STARI TURCIJI				
PORDMU- NJENI GRKI CINCARJI					HRVAŠKI PETROL				VLADARSKI NASLOV				
					DEL AVTO- MOBILNEGA MOTORJA				VLOGA ALI DELEZ DROŽABNIKA				T

Prejeli smo 79 rešitev križanke. Žrebalo je Fürst Boštjan, dipl. ing. arh. in nagrade bodo prejeli:

80 din — Likozar Janez, 512
60 din — Mikulič Boris, 600
40 din — Markič Tinca, 523

20 din — Borojević Svetlana, laboratorij
20 din — Krč Milan, 400

Rešitve današnje križanke pošljite v uredništvo do 30. 7. 1977.

PRIŠLI

V TOVARNO:

V nabavni sektor: Heberle Darko, Kastiger Vladimir

V plastiko: Frelj Zoran

V elektro delavnico: Ropoša Bojan

V montažni oddelek 523: Živković Neško

V TOZD BUDUČNOST: Pijanec Nevenka, Turek Đuro, Pavković Vesna, Pavković Božo, Đuran Ana

V PRODAJNO MREŽO:

Ptuj: Brodnjak Jože

Sevnica: Sečki Ivanka

Split I: Stankov Nada

ODŠLI

IZ TOVARNE:

Upokojitev: Zaletel Milan, Zaletel Ljudmila
Po želji delavca: Petauer Eleonora, Miklič Olga, Kozar Marjana

Invalidska upokojitev: Tavželj Janko, Leban Pavel

Po pismenem sporazumu: Gabron Francka, Fartek Marija

IZ TOZD BUDUČNOSTI: Posavec Mira, Škrlec Ljuba, Kladić Ljubica, Miklič Anđela

IZ PRODAJNE MREŽE:

Kranj II: Ladan Cveta

Maribor I: Rižner Bojan

Sisak: Lukinić Nada

Šibenik: Gracin Darija, Vrljević Marija

Beograd III: Mirković Estra

NAŠI PETDESETLETNIKI

IVANČEVIĆ ANDELKA — TOZD Bu-
dućnost Ludbreg

KUNEJ-JOVANIĆ MARTA — dostavlja-
lec polizdelkov na trak v montaži

PERČIČ VIKTOR — nadmojster elek-
tro delavnice

RUPAR VINCENC — čistilec modelov
v PUR

»Čevljar«, glasilo delovne skupnosti tovarne obutve »PEKO« n. sol. o. — Ureja uredniški odbor: Nataša Meglič, Milka Meglič, Dragica Praprotnik, dipl. oec., Anton Simončič, ing. org., Marija Slapar, Tadej Wellguny, dipl. ing. arh. — Glavni in odgovorni urednik Marija Slapar — Naslov uredništva: PEKO Tržič — Telefon 50-260, int. 217 — Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj; izhaja enkrat mesečno v nakladi: 3000 izvodov v slovensčini — 1500 izvodov v srbohrvaščini. List dobijo člani delovne skupnosti brezplačno.

(Nadaljevanje s 5. strani)

ravnati tako kot da je označen z mrtvaško glavo in prekrizanimi kostmi — strup. Pri tem zlasti upoštevamo, da zdravila, ki jih po navodilu zdravnika, in če jih uživamo (jemljemo) v določenih dozah in v določenem času, niso nevarna, vendar pa lahko postanejo smrtno nevarna, če jih vzamemo preveč ali pa jih dobijo v roke otroci. Treba je vedeti, da so mnoga zdravila kar prijetnega okusa. Zato so otroci zmožni pojedati ali popiti polno steklenico takšnega zdravila v tabletah ali v tekočini, ker se jim le-ta zdijo prava poslastica.

VARNOSTNI UKREPI...

POGOSTI VZROKI ZASTRUPITEV so tudi takrat, če so strupene ali zdravju škodljive snovi pristopne osebam, ki se jih ne bi smele dotikati in so nametani ali razloženi po vseh mogočih in nemogočih poličkah in krajih. Treba je vedeti, da na primer otroci brskajo povsod po stanovanju in da vzamejo v usta in pojedjo skoraj kar najdejo na tleh, na mizi, pod umivalniki ali v mami ročni torbici.

V naslednji številki:
KAKO PREPREČEVATI ASTRUPITVE
V DOMAČEM GOSPODINSTVU

ZAHVALA

Ob smrti našega očeta

JANEZA POLAJNARJA

so sodelavkam in sodelavcem iz oddelka 512 iskreno zahvaljujem za denarno pomoč.
Ivanka Koder

ZAHVALA

Ob izgubi sina

JOŠKOTA PRAPROTNIK

se sodelavkam in sodelavcem šivalnice 512 in sekalnice iskreno zahvaljujem za podarjeno cvetje in denarno pomoč.

Jože in Jelka Praprotnik

ZAHVALA

Ob prezgodnji in boleči izgubi drage mame

MARIJE REZAR
Obstarjeve mame

se iskreno zahvaljujemo sodelavkam in sodelavcem delovne skupnosti PEKO za izrečena sozolja in spremstvo na njeni zadnji poti.

Hčerka Tinca s sinovoma
Markom in Tončkom

ZAHVALA

Kakor zvezdni utrinek je izžarelo življenje mojemu dragemu očetu

STANISLAVU DOLENCU-VENČKU

Odšel je in ni ga več. Ostal pa je spomin, ki ne ugasne nikoli. Vsem, ki ste se z mislijo zadnjič dotaknili njegovega obraza, najlepša hvala.

Sin Venca z ženo Melito
in sorodniki

ZAHVALA

Ob smrti našega očeta

IGNACA TIŠLARJA

se lepo zahvaljujemo kolektivu tovarne obutve PEKO za venco in denarno pomoč.

Žena, hčerka z družino in
sestra

TEKOČI RAČUN – ENOSTAVNO DENARNO POSLOVANJE

Že v lanskem letu je Ljubljanska banka začela uvajati sodobnejši in gospodarnejši način izplačevanja osebnega dohodka na tekoče račune.

Že marsikje je tekoči račun zamenjal »klastično« izplačevanje osebnega dohodka v »kuverti« ali pri hranilno knjižico. Po mnenju mnogih delovnih ljudi in občanov je takšna oblika denarnega poslovanja bolj pripravna in preprostejša. Še veliko pa je ljudi, ki o tekočih računih ne vedo dovolj.

Teškoči račun pri Ljubljanski banki lahko odpre vsak delovni človek in občan z rednim mesečnim dohodkom, pokojnino ali drugimi prejemki. Nujno je le, da upošteva pravila in ne izrablja zaupanja banke, brez tega bi poslovanje s tekočim računom ne bilo mogoče.

Ko se odločite za tekoči račun, ga lahko brez težav odprete v najbližji poslovni enoti LB ali pri blagajni hranilne službe v peti etaži, kjer vam dajo tudi vsa podrobnejša navodila. Ob prvem nakazilu boste dobili čeki in čekovno karto in svoje prejemke boste imeli na voljo še isti trenutek, ko bodo nakazani na vaš tekoči račun. Ko pri plačilu namesto gotovine dobite ček ne tvegajte ničesar.

Za vnovčenje pravilno izpolnjenega čeka v vsakem primeru jamči podružnica Ljubljanske banke, ki je ček izdala. Služba družbenega knjigovodstva nikoli ne preverja, ali ima ček kritje. Vsa ta negotovost zadeva samo Ljubljansko banko.

Prejemanje čekov pomeni dokaj poenostavljen plačilni promet. Ček je vedno izpolnjen na celotno vsoto, zato ni treba menjati denarja, skakati za drobžem in ob zaključku poslovanja sortirati bankovcev in kovancev ter jih vestno preštete oddati na za to določeno mesto. To ne omogoča le mnogo hitrejšega dela, marveč tudi mnogo zanesljivejše poslovanje. Ni se moč uštetiti, ni moč prejeti ponarejenega denarja ali denarja, ki je toliko poškodovan, da ga banka zavrne ali označi za manj vrednega. Pravilno izpolnjen ček je vedno neoporečno plačilno sredstvo.

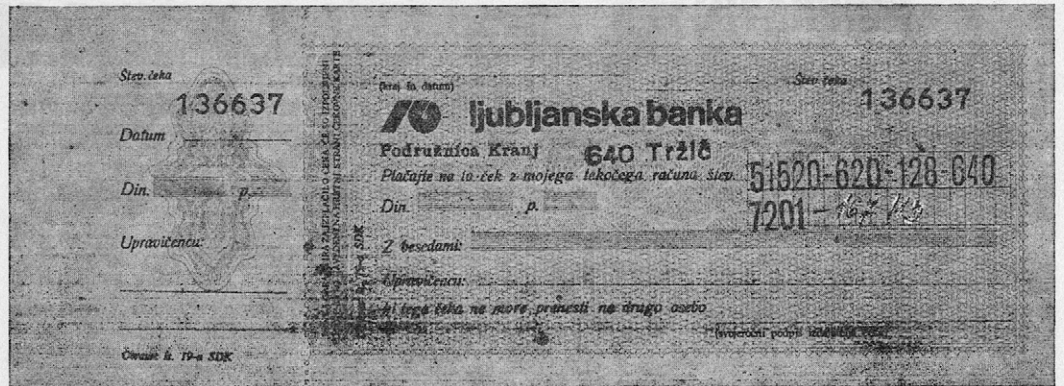
Seveda pa tudi za ček veljajo pravila, ki zagotavljajo varnost banki. Na čeku, ki ga predloži plačnik, mora biti napisano, kolikšen znesek naj izplača Ljubljanska banka in komu. Napisana mora biti torej natančna vsota in naziv organizacije, ki ček prejme. Ček mora biti podpisan.

Podpiše ga tisti, ki z njim plačuje. Da je ček predložila prava oseba, se da kaj preprosto ugotoviti: prejemniku čeka se mora plačnik »predstaviti« s čekovno karto, na kateri je podpis imetnika tekočega računa, torej morata biti podpis na čeku in čekovni karti identična. Vesten prejemnik čeka pa kontrolira imetnika čekovne karte in čekov tudi tako, da primerja čekovno karto z osebno izkaznico; na čekovni karti je namreč napisana tudi registrska številka osebne izkaznice. Vsi podatki na čeku morajo biti napisani čitljivo in brez kakršnihkoli popravkov.

izplačilo je porok temeljna banka, na katero je bil ček izdan, so ga temeljna in druga organizacija združenega dela, samoupravna interesna skupnost, druga družbena pravna oseba in družbenopolitična skupnost dolžne sprejeti.

Seveda pa morate pri plačevanju s čeki paziti, da brez dovoljenja banke ne presežete sredstev na svojem tekočem računu, kjer je to kaznivo:

Plačevanje s čeki ni edina prednost poslovanja s tekočim računom, teh je kar preveč, da bi vam našteji vse, omenimo naj le nekatere: — s sredstvi na vašem tekočem računu lahko

Nepravilno izpolnjen ček je treba takoj vrniti njegovemu imetniku in ga napotiti, naj ga odda v poslovni enoti Ljubljanske banke, ki vodi njegov tekoči račun.

Najmanjša vsota, katero lahko kupec oziroma naročnik storitev plača s čekom, je 30 dinarjev. Prav tako je določena največja vsota, in sicer tisoč dinarjev. Če je treba plačati vsoto, ki je večja od tisoč dinarjev, imetnik tekočega računa izpolni več čekov, pač toliko, da je pokrita celotna vsota. Ali bo pri tem prekorajčil dobroimetje na svojem tekočem računu, nikakor ni skrb prejemnika čekov, marveč vedno samo Ljubljanske banke.

Pravilno izpolnjen ček je plačilno sredstvo. Pomisleki glede tega, da čekov ponekod ne sprejemajo so odveč. Zakon o temeljnih kreditnega in bančnega sistema namreč pravi: »Če je pri razpolaganju s sredstvi na žiro računu in tekočem računu občanov uporabljen ček, za katerega

razpolaga tudi druga oseba, ki jo za to pooblastite;

— kot imetnik tekočega računa imate možnost za plačevanje vaših stalnih mesečnih obveznosti: elektrike, naročnin za časopise, radio, televizijo in drugih. Poslovanje s tekočim računom vas bo torej rešilo tudi teh vsakomesečnih skrbi;

— za poravnanje obveznosti v gotovini lahko s čeki dvigate gotovino v vseh poslovnih bankah v Jugoslaviji.

Izkušnje kažejo, da se v trgovinah in lokalih kejr je mogoče plačati s čekom, promet večja. Seveda ne v obliki večjega navala ampak kot večji dnevni iztržek. Mnogim kupcem oziroma gostom je pač lažje napisati večjo vsoto denarja na ček, kot pa potegniti iz žepa toliko gotovine. Imetniki tekočih računov pa lahko pri Ljubljanski banki najemajo tudi posojila, torej so kupci, ki lahko kupijo več.

Ste že pomislili, da bi se jim pridružili?

NEKAJ O CVETJU V PROSTORU

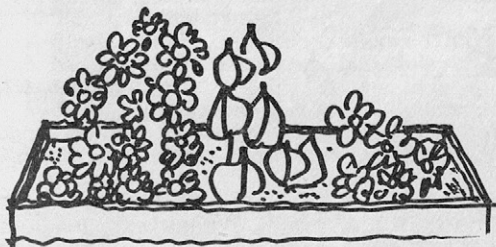
Zelenje in cvetje nam nudita zadovoljstvo s svojo prisotnostjo v stanovanju. Lahko rečemo, da ni prijetnega, dobro in skrbno opremljenega ambijenta, ki ne vsebuje tudi to dvoje.

Spregovorimo nekaj besed o cvetju, ki je prav v teh mesecih čest gost v naših domovih. Zanj bomo morali poiskati primeren prostor in vazo, zato si pogledajmo nekaj pravil, ki nam bodo v pomoč pri tem lepem in prijetnim opravilu.

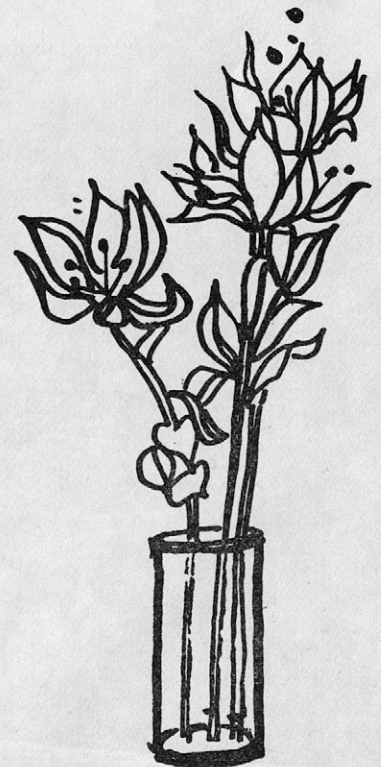
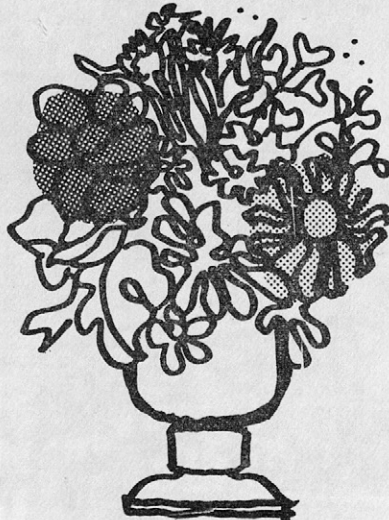
Vsak cvet ima svojo barvo in obliko. Pri nekaterih vrstah prevladuje prvo, pri drugih drugo, nekateri pa ima oboje.

Razkošje enega šopka lahko poudarimo s primereno vazo, kot tudi skromnost drugega (vaza iz kristalnega stekla za vrtnice, keramična za cvetove iz bližnjega travnika).

Tudi prostor, kamor bomo postavili vazo s cvetjem ni nepomemben. Izbrali bomo takega, kjer vaza s svojo vsebino ne bo ovirala naših bivalnih navad v prostoru. Ozadje je pomembna komponenta. Z rumenimi tulipani bomo npr. »osvetlili« temni kot sobe. Cvetlični vzorec v tapeti nam bo »uničil« učinek še tako lepega šopka cvetov.

Če je kolorit (barvitost) tisti, ki nas prevzame, ga bomo poudarili na ta način, da bomo cvetove postavili v primerno vazo (na vsak način brez vzorca, vendar v barvi, ki jo je zaslediti v masi cvetov). Če bomo želeli poudariti obliko, bomo izbrali samo nekaj primerkov in jih postavili v prozorno vazo, kjer bo steblo vsakega cveta posebej dobilo svojo polno veljavo. Cvetje skromno v koloritu, lahko postavimo v vzorčasto vazo ali podstavek. Višina cvetja narekuje višino vaze, razen če ne uporabljamo »ježka«.

To je nekaj pravil, vendar velja marsikaj poskusiti. **Biro**

ŠPORT

Na pobudo Zveze telesnovzgojnih organizacij »Partizan« se uveljavlja kot nova oblika rekreativnega udejstvovanja tekmovanje v »partizanskem mnogoboju«. To pravzaprav ni tekmovanje v starem smislu, ampak pomeni pravzaprav smotrno preverjanje človekovih telesnih zmogljivi-

vosti v širšem smislu. Preverjanje obsega šest obveznih disciplin in eno disciplino po izbiri. Obvezne discipline so:

- tek na 50 m
- tek na 2400 m za moške in tek na 1600 za ženske
- dvigovanje telesa
- skok v daljino z mesta
- globoki predklon
- streljanje z zračno puško

Kot potrebno disciplino pa si vsakdo lahko izbere še plavanje na 50 m, vožnjo s kolesom za moške na 10 km in za ženske 5 km ali pa orientacijski tek za moške 8 km in za ženske 4 km.

Tekmuje se po starostnih skupinah od 14 leta dalje pa do starosti nad 45 let. Za vsako skupino so dosežki vrednoteni s točkami in po številu točk se ocenjujejo zmogljivosti udeležencev od ocene odlično navzdol.

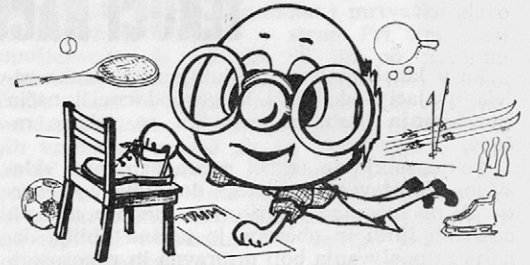
Prvo tako tekmovanje je trziški Partizan organiziral 25. 5. 1977. Udeležilo se ga je 80 tekmovalcev in tekmovalk, najboljše rezultate pa so dosegli:

Konc Ivo, Partizan Križe — smuč. skoki	57,5 točk
Hafner Danilo, Partizan Tržič	56,5 točk
Dobre Franci, Partizan Križe	52,5 točk
Sajovic Sonja, sindikat BPT, Tržič	50,5 točk
Lapajna Miro, sindikat Triglav	49,5 točk
Bohinc Jože, Partizan Križe — skoki	49,0 točk
Japelj Silvo, Partizan Tržič	49,0 točk
Meglič Nejko, sindikat Peko, Tržič	46,0 točk
Sova Stanko, sindikat Peko, Tržič	46,0 točk
Pajntar Slavko, Partizan Križe	45,5 točk

Za začetek je bila udeležba prav dobra. Prihodnje tako tekmovanje bo zopet v septembru. Pričakujemo, da se bo pregleda udeležilo še več tekmovalcev, s tem člankom pa želimo spodbuditi vse bralce, da bi se na tekmovanje med poletjem pripravljali in se nato tekmovanja tudi sami udeležili.

Primerna fizična pripravljenost je glasnik zdravja in za zdravje se je vredno potruditi.

Janez Kališnik

SMO SE DOBRO PRIPRAVILI

Pred nami je tri tedne brezskrbnih dopustniških dni. V mrzličnih pripravah in veselju lahko na marsikaj pozabimo. Najbolje je, da začnemo s pripravami že veliko prej.

Pravočasno si preskrbite rezervacije in jih obvezno vzemite s seboj. Če bodo ostale doma, si s tem ne boste prihranili prav nič.

Če boste preveč zaupali sončnim žarkom, boste nekaj dni dopusta preležali v zatemnjeni sobi. Pri sredstvih zaščito pred opeklinami ne gre skopariti. Tudi soda bikarbona pomešana z vodo blaži bolečine pri opeklinah.

Marsikdo dopusta ne izkoristi tako kot bi ga lahko. Premalo se ukvarjamo s športom in hodimo na izlete. Prepričani smo, da bomo imeli pravi dopust le, če bomo šli na morje in se prazili v gneči na plaži.

Mnogim bi verjetno veliko bolj prijal dopust ob kakšni reki, jezeru ali v planinah. Sonce sije in ima svojo moč tudi tam.

Ne glede kje ga bomo preživeli je najbolj važno to, da se bomo sprostili in pozabili na vsakdanje skrbi, ter se sproščeni in polni novih moči vrnili na svoja delovna mesta.

OB DNEVU VSTAJE

22. julija praznujemo Dan vstaje slovenskega naroda — to je v spomin na začetek oborožene vstaje. Vstaja je dvignila k uporju številne zavedne in napredne Slovence. Ustanovljene so bile prve partizanske čete, začele so se številne diverzantske akcije in prvi spopadi z okupacijskimi enotami. V trdnem boju so partizanske enote okrepile upornost ljudstva, si pridobile nove pripadnike — borce za svobodo in neodvisnost, ter nadaljevale boj do zmagovitega konca in popolne zmage nad fašizmom.

**Za Dan vstaje
— naše čestitke**

ŽELIMO VAM PRIJETEN DOPUST

